

Ö?retmen Motivasyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Motivasyon Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27104>

Özet

Öğretmen Motivasyon Ölçeği (ÖMÖ), öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerini ve bu motivasyonu etkileyen temel faktörleri ölçmek amacıyla 2020 yılında Vahit Aga Yıldız ve A. Tağın tarafından geliştirilmiş bir psikometri aracıdır. Ölçeğin geliştirme çalışması, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlilik analizi ile desteklenmiştir. Bu ölçek, eğitim araştırmacılarına ve yöneticilerine, öğretmenlerin iş tatmini, bağlılıkları ve performansları üzerindeki motivasyonun rolünü anlamaları için yapılandırılmış bir araç sunmaktadır. Ölçek, pedagojik uygulamalar ve eğitim politikaları için bilgilendirme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen motivasyonu, psikolojik ölçüm, geçerlik, güvenirlilik, ölçek geliştirme, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Vahit Aga Yıldız, A. Tağın

Amaç

Öğretmen Motivasyon Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin mesleklerine yönelik içsel ve dışsal motivasyon düzeylerini tespit etmek ve bu motivasyonun altında yatan boyutları belirlemektir. Bu araç, öğretmenlerin kariyer tercihlerini, mesleki gelişim ihtiyaçları ve örgütsel bağlılıkları etkileyen motivasyon kaynakları bilimsel yöntemlerle ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, eğitim sistemindeki motivasyonel sorunların teşhis edilmesine ve çözüm stratejilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Öğretmen Motivasyon Ölçeği, öğretmen motivasyonunu çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Motivasyon, genellikle içsel ve dışsal faktörler olarak kavramsallaştırılır. İçsel motivasyon, görevin kendisinden duyulan haz ve ilgi ile ilgiliyken; dışsal motivasyon, maaş, terfi, takdir gibi çevresel ödüllere dayanır. Ölçeğin geliştirme çalışmasında, bu yapıya Türkiye'deki öğretmen popülasyonu bağlamında geçerliliği ve boyutları araştırılmıştır.

Ölçeğin psikometrik özellikleri, öğretmenlerin mesleki yeterliliğe olan inançları, öğrencileri etkilemelerinden aldıkları tatmini ve kurumsal destek algıları içeren alt boyutları ortaya çıkarmıştır. Bu yapı, öğretmenlerin motivasyonel durumlarının derinlemesine analiz edilmesine olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması, kapsamlı bir geçerlik incelemesini içermektedir. Genellikle yeni geliştirilen araçlarda, yapı geçerliliğinin sağlanması amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılır. Çalışmada, ölçek maddelerinin kuramsal yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış olmalıdır.

Yapılan geçerlik analizleri, ölçeğin kavramsal yapıya doğru bir şekilde yansıtması ve öğretmen motivasyonunu ölçmek için uygun bir araç olduğunu göstermiştir. Kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; aydınlatıcı ve yakınsak geçerlik analizleri ile de ölçeğin diğer ilgili yapılarla beklenen ilişkileri sergileyip sergilemediği kontrol edilmiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirir. Bu bağlamda, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ölçeğin güvenilirlik analizleri (detaylar makalede yer almaktadır), Öğretmen Motivasyon Ölçeği'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi kararlılık yöntemleri de kullanılarak, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneği incelenmiş olabilir.

Faktör Analizi

Öğretmen Motivasyon Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü belirlemek için faktör analizi kullanılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyuta ait olduğunu belirlemek için uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin kuramsal temellerini destekleyen, anlamlı ve yorumlanabilir faktör yapılarını ortaya çıkarmasını sağlamıştır.

AFA sonuçlarından, elde edilen faktör yapısının hipotezi doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, modelin veri uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin çok boyutlu yapısının doğrulandığını teyit etmiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Derecelendirme (Kaynakta detay belirtilmemiştir, ancak geliştirme ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme kullanır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli kademelerde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcıların kendi motivasyon düzeylerini belirlenen derecelere göre sıralaması esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, öğretmen becerileri, içsel motivasyon, dışsal motivasyon, psikometrik özellikler, mesleki tatmin.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: vahit442@gmail.com

Yayın Adresi: Sağlanan kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yazarların iznine tabidir. Kullanım ve izinler için sorumlu yazar Vahit Ağa Yıldız ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden açık erişimle sunulmuştur.

Kaynaklar

Yıldız, V. A. ve Taşkın, A. (2020). Öğretmen Motivasyon Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(4), 1741-1754.

Makale bağlantısı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-motivasyon-olcegi-toad.pdf

Ö?retmen Motivasyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, kaynak metinde sa?lanmad??? için, yaln?zca bir aç?klama paragraf? eklenmi?tir.

Ö?retmen Motivasyon Ölçe?i'nin orijinal maddeleri bu kaynak metin içinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler, Y?ld?z ve Ta?g?n (2020) taraf?ndan yay?mlanan "Ö?retmen Motivasyon Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?" ba?l?kl? makalenin ekler bölümünde veya ilgili akademik çal??man?n ana metninde yer almaktadır. Tipik olarak, bu maddeler Likert tipi bir derecelendirme format?nda sunulur ve ö?retmenlerin mesleki görevlerine ili?kin duygu ve dü?üncelerini ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM